



TYÖ RAKENNUSALALLA

Rakentamisen toimiala jaetaan talonrakentamiseen, maa- ja vesirakentamiseen sekä erikoistuneeseen rakennustoimintaan, johon kuuluu esimerkiksi rakennusten purku. Eniten yrityksiä on erikoistuneessa rakennustoiminnassa, mutta liikevaihdoltaan suurin on talonrakentamisen ala. Rakennusala on merkittävä työllistäjä, ja ala on hyvin miesvaltainen. Valtaosa rakennusalan yrityksistä työllistää alle viisi työntekijää. Alan työllisten määrä vaihtelee paljon suhdanteiden mukaan.

Rakennusalan työn kuormitustekijöiden hallintaan on keinoja

Rakennusalan töissä esiintyy useita työkykyä kuormittavia tekijöitä. Kuormitusta aiheuttavat erilaiset työn fyysiset, psykososiaaliset ja kognitiiviset vaatimukset, jotka voivat vaihdella työn luonteen mukaan. Lisäksi monet työympäristön riskit ja altisteet lisäävät kuormitusta. Työnantajan ja esihenkilön on tärkeää tunnistaa kunkin työn kuormitustekijät. Haitallisen kuormituksen vähentäminen ja työn voimavarojen vahvistaminen voivat parantaa työkykyä, vähentää sairauspoissaoloja sekä työkyvyttömyysriskiä.

RATKAISUJA

Tunnista ja vähennä työn fyysiseen kuormitukseen liittyviä riskejä.

Voitte esimerkiksi muokata työtä ja työjärjestelyjä, lisätä työtehtävien vaihtelua sekä huolehtia hyvästä työergonomiasta ja tarvittavista apuvälineistä. Varmista myös riittävä työhön perehdyttäminen.

Hallitse työn psykososiaalista kuormitusta.

Panosta oikeudenmukaiseen johtamiseen ja esihenkilötyöhön. Huolehdi riittävästä henkilöresursseista ja perehdyttämisestä. Pyri ennakoimaan tilanteita, ja huomioi ne töiden suunnittelussa. Vahvista työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia omaan työhönsä, ja kehittäkää työtä yhdessä. Viesti tulevista muutoksista selkeästi ja oikea-aikaisesti.

Tue jatkuvaa oppimista.

Työn muutos luo uudenlaisia osaamistarpeita esimerkiksi digi- ja tekoälyosaamiseen liittyen. Mahdollista työntekijöiden jatkuva osaamisen kehittyminen, jotta pystytte työpaikalla vastaamaan työn haasteisiin myös tulevaisuudessa.

Ylläpidä avointa ja turvallista keskustelukulttuuria.

Keskustelkaa yhdessä siitä, miltä tulevaisuus näyttää sekä millaisia haasteita ja vaikutuksia se tuo kunkin työhön. Edistäkää keskustelukulttuuria, jossa työkykyasiat ovat esillä säännöllisesti ja niihin voidaan tarttua matalalla kynnyksellä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Huolehdi riittävästä työkyvyn tuesta.

Kehitä toimivia käytäntöjä työkyvyn varhaiseen tukeen, sairauspoissaolojen seurantaan ja työhön paluuseen. Tulevaisuuden työkyky rakennetaan yhdessä!

50%

Tule-sairaudet ovat yleisin työkyvyttömyyden syy työntekijäammateissa rakennusalalla

Lähde: Varman data, 2019–2022

26%

Sydän- ja verenkiertoelinten sairaudet ovat yleisin työkyvyttömyyden syy asiantuntija-ammateissa rakennusalalla

29%

Työn muokkaus on yleisin työkyvyn tukitoimi rakennusalalla

Mitä tiedämme?

Rakennusalalla esiintyy useita fyysisiä, psykososiaalisia ja kognitiivisia kuormitustekijöitä samanaikaisesti. Työn voimavarat voivat edistää työkykyä ja vähentää haitallisen kuormituksen kokemuksia. Rakennusalan ammattilaiset pitävät työnsä keskeisinä voimavaroina työn itsenäisyyttä ja sisältöä, omia vaikutusmahdollisuuksiaan työhön sekä työpaikan sosiaalisia suhteita. Lisäksi moni kokee työnsä merkityksellisenä.

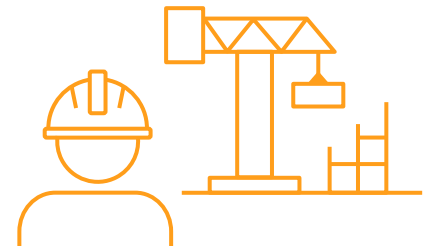
Miksi asia on tärkeä?

Työkyvyttömyyden riski on monissa rakennusalan ammateissa muita toimialoja suurempi. Työn kuormitustekijöillä voi pitkittyessään olla useita kielteisiä vaikutuksia työntekijöiden työkykyyn. Rakennusalan työntekijöiden työ kuormittaa erityisesti tuki- ja liikuntaelimestöä. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat yleisin syy sekä sairauspoissaoloihin että pysyvään työkyvyttömyyteen.

Mitä tulisi tehdä?

Rakennusalan työpaikoilla on tärkeä tunnistaa ja ehkäistä työhön liittyviä kuormitustekijöitä. Keskeistä on luoda organisaatiotason ratkaisuja työn fyysisen, psykososiaalisen ja kognitiivisen kuormituksen hallintaan. Yksittäinen työntekijä ei voi pelkästään itsenäisesti hallita työnsä kuormitustekijöitä, vaan tueksi tarvitaan yhteisöllisiä rakenteita ja ratkaisuja. Ratkaisut voivat liittyä esimerkiksi työn fyysisen kuormituksen vähentämiseen, ergonomisiin työvälineisiin ja työn tauottamiseen, johtamisen ja esihenkilötyön kehittämiseen, osaamisen vahvistamiseen sekä avoimen keskustelukuluttuurin luomiseen.

Työkyvystä on tärkeää huolehtia myös muutostilanteissa.



RAKENNUSALAN KESKEISET TYÖN KUORMITUSTEKIJÄT

- Hankalat työasennot, kuten polvillaan tai kyvyssä ja kädet hartiatason yläpuolella työskentely, runsas seisominen tai käveleminen
- Liiallinen työmäärä, kiire ja aikapaine
- Haasteet johtamisessa ja työyhteisön toimivuudessa
- Keskeytykset, häiriöt sekä monen asian muistaminen samanaikaisesti
- Melu, käsitärinä sekä työympäristön muut riskitekijät, kuten erilaiset pölyt ja kemialliset altisteet
- Vaihtelevat lämpöolosuhteet, kuumuus, kylmyys, veto ja kosteus

KIRJOITTAJAT JA LISÄTIETOJA:

Minna Savinainen,
tutkimuspäällikkö
minna.savinainen@varma.fi

Auli Airila,
tutkimuspäällikkö
auli.airila@varma.fi

NÄIN SELVITYS TEHTIIN:

Ratkaisut perustuvat Varman Tietoa työkyvystä -sarjan julkaisuun, jossa tarkastellaan pääosin suomalaisen tutkimuskirjallisuuteen nojautuen rakennusalan kuormitus- ja voimavarakiteijöitä sekä rakennustyöntekijöiden ja asiantuntijoiden työkykyä ja työkyvyttömyyttä.

Tutustu julkaisuun [verkkosivuillamme](#).

VARMA